

Ministerstwo Klimatu i Środowiska

Podsekretarz Stanu
Miłosz Motyka

DOZE-III.050.14.2025.MS
3811412.15186641.12300211
Warszawa, 09-06-2025

Pan
Szymon Hołownia
Marszałek
Sejm Rzeczypospolitej Polskiej

Dot.: Interpelacja nr K10INT9892

W związku z interpelacją Pani Agnieszki Ścigaj, Posłanki na Sejm RP, z dnia 20 maja 2025 r., w sprawie warunków przyłączenia i ponoszenia związanych z tym opłat w związku z wykorzystaniem instalacji typu off-grid, uprzejmie proszę o przyjęcie następujących informacji.

1. Czy w świetle obowiązujących przepisów instalacje fotowoltaiczne typu off-grid, które nie mają technicznej ani rzeczywistej możliwości przekazywania energii elektrycznej w obu kierunkach, tj. oddawanie energii do sieci dystrybucyjnej (dalej: „zero export”), podlegają obowiązkowi uzyskania warunków przyłączenia i ponoszenia opłat za przyłączenie?
3. Czy instalacja typu off-grid, działająca w opisanym wyżej modelu (zasilająca wyłącznie własną sieć wewnętrzną np. obiektu handlowego oraz posiadająca własny magazyn energii) bez możliwości oddawania energii elektrycznej do sieci dystrybucyjnej – może być uznawana za element wewnętrznej infrastruktury budynku, niewymagający odrębnych warunków przyłączenia lub opłat, o których mowa w przepisach?

Zgodnie z obowiązującymi przepisami ustawy z dnia 10 kwietnia 1997 r. – Prawo energetyczne, obowiązek uzyskania warunków przyłączenia dotyczy wyłącznie instalacji, które mają być przyłączone do sieci elektroenergetycznej. W przypadku instalacji typu off-grid, które nie mają technicznej ani rzeczywistej możliwości przekazywania energii elektrycznej do sieci, nie ma obowiązku uzyskania warunków przyłączenia ani ponoszenia opłat z tym związanych.

Sytuacja przedstawia się jednak inaczej w przypadku instalacji przyłączonych do sieci z funkcją „zero export”, czyli takich, które nie oddają energii do sieci, ale są do niej fizycznie podłączone (np. w ramach wewnętrznej instalacji elektrycznej na punkcie poboru energii z jednoczesną blokadą wprowadzenia mocy). Taka instalacja musi uzyskać warunki przyłączenia, czy też zostać uwzględniona w wydanych lub planowanych warunkach przyłączenia. Jest to konieczne, żeby każda instalacja podłączona do sieci

elektroenergetycznej – nawet jeśli nie eksportuje energii – spełniała określone normy techniczne i bezpieczeństwa. Operatorzy sieci dystrybucyjnych i operator sieci przesyłowej (OSD/OSP) wymagają potwierdzenia, że instalacja nie będzie wpływać negatywnie na stabilność sieci, np. przez niekontrolowane przepięcia czy zakłócenia.

2. Czy Ministerstwo zamierza wydać interpretację ogólną lub wytyczne w przedmiocie kwalifikacji instalacji typu off-grid, w szczególności w kontekście obowiązków wynikających z ustawy Prawo energetyczne oraz ustawy o odnawialnych źródłach energii?

Ministerstwo Klimatu i Środowiska (dalej: „MKiŚ”) analizuje obecnie potrzebę wydania interpretacji ogólnej w zakresie kwalifikacji instalacji off-grid. W związku z rosnącym zainteresowaniem tego typu rozwiązaniami, rozważane jest opracowanie wytycznych, które ułatwią przedsiębiorcom i inwestorom stosowanie przepisów ustawy – Prawo energetyczne oraz ustawy o odnawialnych źródłach energii w odniesieniu do instalacji nieprzyłączonych do sieci.

Instalacja typu off-grid, która zasila wyłącznie wewnętrzną sieć obiektu (np. handlowego) i nie posiada możliwości oddawania energii do sieci, może być traktowana jako element wewnętrznej infrastruktury energetycznej budynku. W takim przypadku nie jest wymagane uzyskanie warunków przyłączenia ani ponoszenie opłat przyłączeniowych, o ile instalacja nie ingeruje w system elektroenergetyczny, czyli nie jest przyłączona do sieci. Jak już było powiedziane w odpowiedziach na pytania nr 1 i 3, sytuacja przedstawia się jednak inaczej w przypadku instalacji przyłączonej do sieci z funkcją „zero export”.

4. Czy w kontekście dynamicznego rozwoju technologii magazynów energii oraz technologii off-grid, Ministerstwo planuje inicjatywy legislacyjne mające na celu uproszczenie procedur dla przedsiębiorców realizujących inwestycje w zakresie autoprodukcji i autokonsumpcji energii elektrycznej?

Należy wskazać, że w kontekście prowadzonej transformacji energetycznej i związanej z nią potrzebą rozwoju i integracji instalacji OZE przy równoczesnym zapewnieniu bezpieczeństwa energetycznego państwa, MKiŚ skupia się przede wszystkim na przeprowadzeniu kompleksowej reformy w zakresie procesu przyłączenia do sieci elektroenergetycznej. Rozwiązania w tym zakresie zostały przygotowane i przedstawione w procedowanym obecnie projekcie ustawy o zmianie ustawy - Prawo energetyczne oraz niektórych innych ustaw (UC84).

W projekcie proponuje się wprowadzenie szeregu zmian dotyczących rozwiązań upraszczających proces przyłączeniowy, optymalizujących wykorzystanie istniejącej infrastruktury sieciowej i zwiększających liczbę obiektów możliwych do przyłączenia do sieci elektroenergetycznych – w szczególności OZE oraz magazynów energii. Dodatkowo proponowane są rozwiązania mające na celu usprawnienie procesu planowania rozwoju sieci elektroenergetycznej i czasu przyłączenia a także rozwiązania zwiększające transparentność procesu przyłączeniowego.

Oprócz projektu UC84, w MKiŚ opracowano także projekt ustawy deregulacyjnej tj. projekt ustawy o zmianie niektórych ustaw w celu dokonania deregulacji w zakresie energetyki (UDER29). W projekcie zawarto rozwiązanie pozwalające na lepsze wykorzystanie istniejącej infrastruktury sieciowej przez rozszerzenie formuły cable-poolingu. Propozycja

ta pozwoli na przyłączenie nowych źródeł energii oraz magazynów energii, a co za tym idzie usprawni transformację energetyczną i rozwój OZE w Polsce.

Dodatkowo w projekcie zawarto rozwiązania upraszczające inwestycję w instalacje fotowoltaiczne o mocy zainstalowanej elektrycznej nie większej niż 500 kW. W przypadku takich instalacji, z których energia elektryczna nie będzie wprowadzana do sieci elektroenergetycznej (tzn. zostaną zamontowane w formie off-grid lub przyłączone w formule „zero export”) nie będzie wymagane pozwolenie na budowę, lecz jedynie zgłoszenie do stosownego organu. Adresatami tego rozwiązania są przede wszystkim rolnicy oraz małe i średnie przedsiębiorstwa, które będą w stanie zużyć całą wyprodukowaną energię elektryczną. Zakłada się też, że takie instalacje będą powstawać na terenach własnych inwestorów – a więc na terenach przemysłowych, usługowych czy powiązanych z gospodarką rolną, a więc nie będą ingerować w środowisko czy ład przestrzenny.

Projekt ustawy UDER29 został już przyjęty przez Radę Ministrów i skierowany do prac w Sejmie RP (druk nr 1310).

5. Na etapie projektowania instalacji typu off-grid przeznaczonej do autoprodukcji i autokonsumpcji, której elementem jest magazyn energii, jakie dokumenty są potrzebne do pozyskania w celu skutecznego zrealizowania przedmiotowego projektu?

Na wstępie należy wskazać, że zgodnie z art. 32 ustawy – Prawo energetyczne wykonywanie działalności gospodarczej w zakresie wytwarzania paliw lub energii co do zasady wymaga uzyskania koncesji. Przepis ten przewiduje również ściśle określone wyłączenia, obejmujące m.in. wytwarzanie energii elektrycznej w mikroinstalacji lub w małej instalacji. Koncesja udzielana jest przez Prezesa Urzędu Regulacji Energetyki.

Wyjaśnić należy, że zgodnie z art. 2 pkt 18 ustawy z dnia 20 lutego 2015 r. o odnawialnych źródłach energii jako małą instalację należy rozumieć instalację odnawialnego źródła energii o łącznej mocy zainstalowanej elektrycznej większej niż 50 kW i nie większej niż 1 MW, **przyłączoną do sieci elektroenergetycznej** o napięciu znamionowym niższym niż 110 kV albo o mocy osiągalnej cieplnej w skojarzeniu większej niż 150 kW i mniejszej niż 3 MW, w której łączna moc zainstalowana elektryczna jest większa niż 50 kW i nie większa niż 1 MW. Natomiast zgodnie z art. 2 pkt 19 ustawy o odnawialnych źródłach energii jako mikroinstalację należy rozumieć instalację odnawialnego źródła energii o łącznej mocy zainstalowanej elektrycznej nie większej niż 50 kW, **przyłączoną do sieci elektroenergetycznej** o napięciu znamionowym niższym niż 110 kV albo o mocy osiągalnej cieplnej w skojarzeniu nie większej niż 150 kW, w której łączna moc zainstalowana elektryczna jest nie większa niż 50 kW.

Warto również wskazać, że zgodnie z art. 7 ustawy o odnawialnych źródłach energii działalność gospodarcza w zakresie wytwarzania energii elektrycznej z odnawialnych źródeł energii w małej instalacji jest działalnością regulowaną i wymaga wpisu do rejestru wytwórców wykonujących działalność gospodarczą w zakresie małych instalacji. Rejestr prowadzony jest przez Prezesa Urzędu Regulacji Energetyki (URE)

Wskazać należy, że nowelizacją ustawy – Prawo energetyczne z dnia 20 maja 2021 r. wprowadzono podstawowe ramy prawne funkcjonowania magazynów energii, dbając o to by usunąć bariery dla ich rozwoju. Wprowadzono m.in. całkowite wyłączenie

magazynowania energii elektrycznej z obowiązku posiadania taryfy, zwolnienie z połowy opłaty za przyłączenie magazynu do sieci, uwzględnienie magazynowania energii w systemach: wsparcia OZE, wysokosprawnej kogeneracji i efektywności energetycznej, a także z opłaty przejściowej, mocowej oraz kogeneracyjnej. Obowiązek uzyskania koncesji Prezesa URE dotyczy tylko magazynów o łącznej mocy zainstalowanej powyżej 10 MW, a do rejestru prowadzonego przez operatorów systemów elektroenergetycznych muszą być zgłoszone magazyny powyżej 50 kW.

Z przeprowadzonego przez Prezesa URE monitoringu 186 OSD i OSP wynika, że na koniec 2024 r. wpisanych do rejestru magazynów energii elektrycznej, przyłączonych do sieci operatorów, których łączna moc zainstalowana jest większa niż 50 kW, było 15 magazynów o łącznej mocy zainstalowanej 1 464,9 MW, wobec odpowiednio: 12 magazynów i 1 464,5 MW w 2023 r. Połowa z tych magazynów wykorzystuje technologię opartą o baterie litowo-jonowe, zaś największymi są elektrownie szczytowo-pompowe (dane ze Sprawozdania z działalności Prezesa URE za 2024 r.).

Trzeba więc podkreślić, że zarówno ustawa – Prawo energetyczne jak i ustawa o odnawialnych źródłach energii regulują kwestie związane z przyłączonymi instalacjami OZE lub magazynami energii. W przypadku takich instalacji funkcjonujących w trybie off-grid regulacje prawne dotyczące ich budowy czy lokalizacji wynikają przede wszystkim z innych aktów prawa m.in.: ustawy z dnia 7 lipca 1994 r. – Prawo budowlane, ustawie z dnia 3 października 2008 r. o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz o ocenach oddziaływania na środowisko, czy miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego. Wymagania wpisane do przepisów tych aktów prawnych różnią się jednak w zależności od wielu czynników takich jak technologia instalacji OZE, moc instalacji OZE czy magazynu energii, zajmowanych powierzchni czy dodatkowych parametrów technicznych.

6. Czy w obecnym stanie prawnym projektowanie instalacji fotowoltaicznych z magazynami energii i funkcją „zero export” należy traktować jako rekomendowaną ścieżkę rozwoju energetyki prosumenckiej w Polsce?

MKIŚ jest zwolennikiem rozwoju zdywersyfikowanej architektury krajowego systemu elektroenergetycznego – tj. rozwoju zarówno wielkoskalowych, prosumenckich, podłączonych do sieci, jak i autonomicznych instalacji fotowoltaicznych. Produkcja energii elektrycznej w instalacjach fotowoltaicznych sprzężonych z magazynami energii elektrycznej, kierunkowana na autokonsumpcję to rozwiązanie atrakcyjne dla prosumentów i operatora systemu elektroenergetycznego. Taki model wpływa na wysoki poziom pokrycia potrzeb własną produkcją, dzięki czemu zmniejsza się zależność od sieci zewnętrznej. Nadwyżki energii, które zazwyczaj powstają w okresie, gdy energia jest najtańsza można zachować na okresy niekorzystnych warunków atmosferycznych, kiedy cena jest najwyższa.

Zużywanie energii przez użytkowników w możliwie najmniejszej zależności od sieci zewnętrznej jest również korzystne dla operatora, ponieważ zredukowane są wielkości szczytów zapotrzebowania. Produkcja i wytwarzanie w miejscu mogą redukować straty energii. Niemniej jednak wspomniana w pytaniu funkcja „zero export” powinna również zapewniać elastyczność. Nie jest bowiem korzystaną sytuacją, w której nadwyżka energii bez komunikacji z siecią i predykcją pogody jest wprowadzana do magazynu energii

elektrycznej, podczas gdy podaż w sieci jest niska, a następnie wprowadzanie nadwyżek do sieci podczas najwyższego nasłonecznienia, czyli jednocześnie najwyższej podaży. Z tego względu wskazane jest także nieprzewymiarowanie instalacji.

Aktualnie kluczową barierą dla rozwoju prosumenckich magazynów energii elektrycznej jest stosunkowo wysoka cena ich zakupu. Wraz z popularyzacją technologii, nakłady będą spadać. Również systemy wsparcia premiują instalacje z magazynami energii. Stopniowo proporcje wsparcia powinny przesunąć się w coraz większym stopniu w kierunku technologii zapewniających efektywne i bezpieczne dla systemu wykorzystanie OZE, w tym ekonomicznego zarządzania energią w magazynie. Dlatego również ten aspekt powinien wpłynąć na szersze zastosowanie magazynów energii.

7. Czy instalacja off-grid, posiadająca wyłącznie funkcję awaryjnego poboru energii z sieci (UPS-like) i funkcję „zero export”, powinna być traktowana jako mikroinstalacja w rozumieniu UstOZE?

Wyjaśnić należy, że zgodnie z przywołanym już art. 2 pkt 19 ustawy o odnawialnych źródłach energii jako mikroinstalację należy rozumieć instalację odnawialnego źródła energii o łącznej mocy zainstalowanej elektrycznej nie większej niż 50 kW, przyłączonej do sieci elektroenergetycznej o napięciu znamionowym niższym niż 110 kV albo o mocy osiągalnej cieplnej w skojarzeniu nie większej niż 150 kW, w której łączna moc zainstalowana elektryczna jest nie większa niż 50 kW. Tym samym wydaje się, że wskazaną w interpelacji instalację przyłączonej do sieci elektroenergetycznej operatora systemu dystrybucyjnego należy traktować jako mikroinstalację w rozumieniu ustawy o OZE o ile spełnia warunki mocowe wskazane w tej ustawie.

8. Czy operator systemu dystrybucyjnego może żądać uzyskania warunków przyłączenia dla instalacji off-grid, pomimo braku technicznej i rzeczywistej możliwości oddawania energii do sieci?

Zgodnie z obowiązującym stanem prawnym, operator systemu dystrybucyjnego nie ma podstaw do żądania uzyskania warunków przyłączenia dla instalacji, które nie są i nie będą fizycznie przyłączone do sieci elektroenergetycznej, czyli dla instalacji typu off-grid.

Jak już było wskazane w odpowiedziach na pytania nr 1-3, sytuacja przedstawia się jednak inaczej w przypadku instalacji przyłączonej do sieci z funkcją „zero export”. Taka instalacja musi uzyskać warunki przyłączenia. Jest to konieczne, żeby każda instalacja podłączona do sieci elektroenergetycznej – nawet jeśli nie eksportuje energii – spełniała określone normy techniczne i bezpieczeństwa, gdyż operatorzy sieci dystrybucyjnych i operator sieci przesyłowej (OSD/OSP) muszą mieć pewność, że instalacja nie będzie wpływać negatywnie na stabilność sieci, np. przez niekontrolowane przepięcia czy zakłócenia.

9. Czy przewiduje się w najbliższym czasie zmiany legislacyjne, które mogłyby wpłynąć na sytuację prawną instalacji off-grid, pojęcia „autoprodukcji”, pojęcia „autokonsumpcji” w tym nakładać dodatkowe obowiązki regulacyjne lub finansowe?

MKiŚ prowadzi obecnie analizy dotyczące aktualizacji przepisów w zakresie autoprodukcji i autokonsumpcji energii elektrycznej, w tym instalacji off-grid. Celem jest uproszczenie procedur administracyjnych oraz zapewnienie większej przejrzystości regulacyjnej dla

inwestorów. Na chwilę obecną nie są planowane zmiany, które nakładałyby dodatkowe obowiązki regulacyjne lub finansowe na instalacje off-grid.

10. Mając na uwadze sytuacje w Hiszpanii i Portugalii z dnia 28 kwietnia 2025 roku („black-out”), który – jak donoszą media – był spowodowany m.in. przez nieskuteczną próbą centralnego zarządzania instalacjami OZE w tym fotowoltaicznymi, czy Ministerstwo uważa, iż wprowadzenie rozproszenia sieci poprzez instalacje „off-grid” nie jest skuteczną alternatywą, która „odciąża” istniejącą sieć dystrybucyjną energii elektrycznej?

Zdarzenie z 28 kwietnia 2025 r., które objęło znaczną część Hiszpanii i Portugalii, było jednym z największych blackoutów w Europie w ostatnich latach. Awaria rozpoczęła się około południa i dotknęła miliony mieszkańców, powodując zakłócenia w funkcjonowaniu infrastruktury krytycznej, transportu publicznego i usług cyfrowych. Wstępne analizy wskazują na tzw. „zero energetyczne” – nagły brak równowagi między produkcją a zapotrzebowaniem na energię, który mógł być pogłębiony przez trudności w centralnym zarządzaniu dużą liczbą instalacji OZE. W świetle tych MKiŚ uznaje, że rozwój rozproszonych źródeł energii, w tym instalacji typu off-grid, może stanowić istotny element zwiększający odporność systemu elektroenergetycznego. Instalacje te, działające niezależnie od sieci, mogą:

- odciążać sieć dystrybucyjną w godzinach szczytowego zapotrzebowania,
- zwiększać lokalną niezależność energetyczną,
- zapewniać zasilanie awaryjne w przypadku zakłóceń systemowych,
- oraz zmniejszać ryzyko kaskadowych awarii w systemie scentralizowanym.

MKiŚ popiera rozwój technologii off-grid nie jako zastępstwo, ale jako uzupełnienie dla sieciowej energetyki odnawialnej.

Z wyrazami szacunku

Miłosz Motyka
Podsekretarz Stanu
Ministerstwo Klimatu i Środowiska
/ – podpisany cyfrowo/